

הלכות אישות פרק יא

א. הנושא בתולה שנתאלמנה או נתגרשה או נחלצה אם מן הארוסין נתאלמנה או נתגרשה או נחלצה, כתבתה מאתים; ואם מן הנשואין, כתבתה מאה, שמשנשאת, הרי היא כבעולה.

ב. וכן הנושא בתולה משחררת או גיורת או שבויה אם נשתחררה השפחה ונתגירה הגויה ונפדית השבויה, והן פחותות משלוש שנים ויום אחד כתבתן מאתים; ואם היו בנות שלוש שנים ויום אחד ומעלה, כתבתן מאה.

ג. ומפני מה תקנו חכמים לאלו כתבה מאה, ואף על פי שהן בתולות הואיל וחזקת הנשואה שתבעל, וחזקת השפחה והנכרית והשבויה שתבעל, תקנו להן מאה בין נבעלו בין לא נבעלו, והרי הן כבעולות לכל דבר.

ד. מפת עץ, כתבתה מאה; אפלו נשאה על מנת שהיא בתולה שלמה, ונמצאת מפת עץ כתבתה מאה.

ה. קטנה בת שלוש שנים ולמטה שנבעלה, אפלו בא עליה אדם גדול כתבתה מאתים: סופה שתחזור בתולה כשאר הבתולות. וכן גדולה שבא עליה קטן מבן תשע שנים ולמטה כתבתה מאתים, כאלו לא נבעלה כלל: שביאת בן תשע שנים ויום אחד, ביאה; פחות מזה, אין ביאתו ביאה.

ו. בתולה שהיא בוגרת, או סומה, או אילונית כתבתן מאתים; אבל החרשת והשוטה, לא תקנו להן חכמים כתבה. השוטה, לא תקנו לה נשואין כלל; והחרשת, אף על פי שיש לה נשואין מדבריהם, לא תקנו לה כתבה, כדי שלא ימנעו ולא ישאו אותה. וכשם שאין לה כתבה, כך אין לה מזונות, ולא תנאי מתנאיי כתבה; ואם כנסה חרשת, ונתפקחה יש לה כתבה ותנאיי כתבה, וכתבתה מאה. נשא חרשת או שוטה, וכתב להן מאה מנה כתבתן קיימת, מפני שרצה להזיק נכסיו.

ז. חרש או שוטה שנשאו נשים פקחות אף על פי שנתפקח החרש ונשתפה השוטה, אין לנשיהם עליהם כלום; רצו לקימן אחר שהבריא, יש להן כתבה מאה. ואם בית דין הם שהשיאו החרש, וכתבו לה כתבה על נכסיו נוטלת כל מה שכתבו לה בית דין; אבל השוטה, אין בית דין משיאין אותו במקום שאין תקנת חכמים עומדת, לא תקנו לו נשואין.

ח. וכן קטן לא תקנו לו חכמים נשואין, הואיל וסופו לבוא לידי נשואין גמורין; ומפני מה תקנו נשואין לקטנה, ואף על פי שהיא באה לידי נשואין גמורין כדי שלא ינהגו בה מנהג הפקר. ואין משיאין את הקטן, עד שבודקין אותו ויודע שהביא סימניו.

ט. קטן, אפלו בן תשע שנים ויום אחד, שנשא אשה אין לה כתבה; ואם הגדיל וקימה אחר שהגדיל, יש לה עיקר כתבה מנה. וכן גר שנתגיר, הוא ואשתו כתבתה מנה, שעל מנת כן קימה.

י. כל בתולה שכתבתה מאתים, יש לה טענת בתולים; וכל שכתבתה מאה, או שלא תקנו לה חכמים כתבה אין לה טענת בתולים. והמתיחד עם ארוסתו קדם נשואין, אין לו טענת בתולים.

יא. ומה היא טענת בתולים זה שנשא בתולה שחזקה שהיא בתולה, וטוען ואומר, לא מצאתיה בתולה. ושני סימנין הן לבתולים האחד, דמים ששותתין ממנה; והשני, הדחק שימצא בה בביאה ראשונה בשעת התשמיש.

יב. הנושא את הבתולה שכתבתה מאתים, וטוען ואמר לא מצאתיה בתולה שואלין אותה: אם אמרה אמת הוא לא מצאני בתולה, מפני שנפילתי והפני עץ או קרקע והלכו בתולי הרי זו נאמנת, ותחזור כתבתה למנה. אף על פי שהוא טוען ואומר, שמא איש בא עליך ואין לך כלום אין משגיחין בטענתו; ויש לו להחרים סתם, שלא בא עליה איש, שאין הדבר לו ודאי.

יג. אמרה היא אמת אמר שלא מצאני בתולה, ואיש בא עלי באנס אחר שנתארסתי לו הרי זו נאמנת, וכתבתה מאתים כמות שהיתה; ואם טוען ואמר, שמא עד שלא ארסתיך נאנסת ומקחי מקח טעות, או אחר שארסתיך נבעלת ברצונך הרי זה מחרים סתם, על מי שטוען שקר כדי לחיבני ממון שאיני חייב בו.

יד. טוען ואמר, לא מצאתיה בתולה, והיא אומרת, לא בא עלי ועדין בתולה אני בודקין אותה, או חוזר ובוטל בפני עדים.

טו. אמרה, בא עלי ובתולה מצאני ככל הבתולות, ושקר הוא טוען שואלין אותו ואומרי' לו, מה היה הדבר עד שאמרת אינה בתולה: אם אמר מפני שלא מצאתי דם בודקין במשפחתה שמא אין להם דם כלל, לא דם נדה ולא דם בתולים; אם נמצאו כלן כן, הרי זו בחזקה. לא נמצאו בני משפחתה כן בודקין אותה, שמא חלי גדול יש בה שיכבש לחלוחית האברים, או שמא היתה מתענה ברעב. ומרטבין אותה ומאכילין אותה ומשקין אותה עד שתבריא, ותבעל שניה, ונראה אם תוציא דם, אם לאו. ואם אין שם לא חלי, ולא רעב, ולא כיוצא בו הרי זו טענת בתולים; אף על פי שמצא דחק בעת התשמיש, הואיל ולא יצא דם, אין כאן בתולים שכל בתולה, יש לה דם, בין קטנה בין נערה בין בוגרת, אלא מפני החלי כמו שאמרנו.

טז. ואם אמר, מפני שלא מצאתי דחק, אלא פתח פתוח מצאתי שואלין על שנותיה: שמא בוגרת היא שרוב הבוגרות, אין להן דחק שמרגישין בו הרבה, שהרי גדלה ונתרפו אבריה, וכלו בתוליה. ואם לא בגרה עדין אומרי' לו, שמא הטייתה או בעלת בנחת הרבה, ולפיכך לא הרגשת בדחק; אם אמר, לא כי אלא ודאי פתח פתוח היתה הרי זו טענת בתולים לכל בתולה שלא בגרה, בין קטנה בין נערה, בין בריאה בין חולה: שכל נערה בתולה, פתחה סתום הוא; ואף על פי שיצא הדם, הואיל ומצא פתח פתוח, אין כאן בתולים.

יז. יש גאונים שהורו שהבוגרת, אין לה טענת דמים, ויש לה טענת פתח פתוח. ואין דרך התלמוד מראה דבר זה, וטעות היתה בנסחאות שלהם; וכבר בדקתי על ספרים רבים וקדמונים, ומצאתי שהדבר כמו שאמרנו, שאין לבוגרת אלא טענת דמים, בלבד.

יח. חכמים, הם שתקנו עיקר כתבה לאשה; והם התקינו ואמרו שכל הטוען טענת בתולים, והאשה מכחשת אותו נאמן, ועליה להביא ראיה, לא על האיש: שחזקה היא שאין אדם טורח בסעודה, ומפסידה והופך שמחתו אבל. ועד מתי

יֵשׁ לוֹ לְטַעַן טַעֲנַת בְּתוּלִים אִם נִסְתָּרָה, מִיָּד ; וְאִם לֹא נִסְתָּרָה, אֶפְלוּ לְאַחַר שְׁלוֹשִׁים יוֹם.

יט. הוֹרוּ כָּל הַגָּאוֹנִים שֶׁזֶה שְׁאֲמָרוּ חֲכָמִים שֶׁהוּא נֶאֱמָן אִם הִכְחִישְׁתוּ, לְהַפְסִידָה עֵיקַר כְּתָבָה ; אֲבָל הַתּוֹסֶפֶת יֵשׁ לָהּ, אֲלֹא אִם בֵּן נוֹדֵעַ בְּרָאִיָּה בְּרוּרָה שֶׁהִיָּתָה בְּעוֹלָה, אוֹ שֶׁהוֹדֶת לוֹ שֶׁהִיא בְּעוֹלָה קֹדֶם שֶׁתִּתְאַרֵס וְהִטְעֲתוּ. לְפִיכֶךָ יֵשׁ לוֹ לְהַשְׁבִּיעָה בְּנִקְיֻטַּת חֶפֶץ, כְּדִין כָּל הַנִּשְׁבָּעִין וְנוֹטְלִין, וְאַחֲרֵי כֵן תִּגָּבֶה הַתּוֹסֶפֶת. וְאִין לָהּ הִיא לְהַשְׁבִּיעוֹ שֶׁלֹּא מִצָּאָה בְּתוּלָה, וְאַחֲרֵי כֵן תִּפְסִיד עֵיקַר כְּתָבָה, שֶׁחֲזָקָה הִיא שְׂאִין אָדָם טוֹרֵחַ בְּסֻעוּדָה, וּמִפְסִידָה ; וְיֵשׁ לָהּ לְהַחֲרִים סֵתָם, עַל מִי שֶׁטּוֹעֵן עָלֶיהָ שֶׁקָּר.

כ. הָרִי שֶׁרָצָה לְקִיָּמָה אַחֲרֵי שֶׁהִפְסִידָה עֵיקַר כְּתָבָתָה חוּזֵר וְכוֹתֵב לָהּ מֵאָה, לְפִי שֶׁאֲסוּר לְאָדָם לְשֹׁהוֹת עִם אִשְׁתּוֹ שֶׁעָה אַחַת בְּלֹא כְּתָבָה, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ.